

Анотація до науково-дослідницької роботи

**Правове забезпечення впровадження принципів сталого розвитку
у процесі децентралізації в східних регіонах України**

Виконавці:

УСТИМЕНКО В.А., директор Інституту економіко-правових досліджень НАН України, член-кореспондент НАПрН України, доктор юр. наук, професор;
ДЖАБРАІЛОВ Р.А., заступник директора Інституту економіко-правових досліджень НАН України, доктор юр. наук

Підготовлене дослідження присвячене з'ясуванню можливостей впровадження принципів сталого розвитку у процесі децентралізації в східних регіонах України.

Відзначено, що підвищення ефективності місцевого самоврядування та побудову дієвої системи територіальної організації влади в Україні можливо забезпечити за умови найбільш повного впровадження принципів сталого розвитку у сферу формування та здійснення державної політики з утворення спроможних територіальних громад.

Наголошується на поступовому врахуванні значущості концепції сталого розвитку під час формування вітчизняного законодавства з питань реформування місцевого самоврядування, в цілому, та розвитку східних регіонів України, зокрема. Саме на засадах сталого розвитку (за економічним, соціальним та екологічним вимірами), як вказано у Концепції Державної цільової програми відновлення та розбудови миру в східних регіонах України, мають відбуватися процеси модернізації усіх аспектів життєдіяльності цих регіонів.

Беручи за основу трьохелементну складову сталого розвитку, було здійснено оцінку сучасного стану розвитку місцевого самоврядування в

східних регіонах України та запропоновано шляхи підвищення ефективності процесів децентралізації.

Зокрема, аргументовано, що інструменти економічного характеру можуть сприяти підвищенню активності територіальних громад, формуючи мотивацію і зацікавленість місцевої влади. У зв'язку з цим фіскальну децентралізацію запропоновано розглядати як засіб досягнення основної мети – надання територіальним громадам такого обсягу прав і обов'язків, які в своїй сукупності дозволяють вирішувати значне коло питань розвитку відповідної території.

Додатково увага привертається до проблем, пов'язаних з активізацією господарської діяльності на території населених пунктів та розширення обсягу господарських повноважень органів місцевого самоврядування. Зокрема, наведено аргументи про доцільність реалізації спільних заходів з боку держави та органів місцевого самоврядування з метою визначення тих соціальних і економічних пріоритетів, дотримання яких може забезпечити мотивацію бізнесу до підвищення своєї активності в тому чи іншому регіоні.

Висловлено думку про те, що для східних регіонів України наразі життєво важливого значення набуває питання реалізації інвестиційних екологічних проектів, здатних трансформувати економіку цих регіонів на принципах сталого розвитку у напрямі розвитку виробництва інноваційної продукції з одночасною мінімізацією негативних екологічних наслідків.

Обґрунтовано положення про те, що вирішення цих та інших проблем вимагає зваженого підходу з мінімізацією можливих негативних наслідків для територіальних громад східних регіонів України.

Доводиться, що досягти такого результату можливо за умови проведення в Україні державно-правового експерименту на прикладі кількох об'єднаних територіальних громад на Сході України. Стверджується, що отримані таким чином позитивні результати і апробовані економіко-правові засоби можна буде поширити на всі територіальні громади України, виключаючи ризики повторення типових помилок.